

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 ရှမ်းပြည်နယ်

ရှမ်းပြည်နယ်၏ အာလူးသီးနှင့် အထွက်နှုန်းတိုးစေရေးအတွက် မျိုးရွေးချယ်ရေး သုတေသနစာတမ်း

ဒေါ်ခင်ယုဝေ
 ဒု-လက်ထောက်ဦးစီးမှူး
 မြို့နယ်ဦးစီးမှူးရုံး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 တောင်ကြီးမြို့

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ () ရက်

နိဒါန်း

- ❖ ကမ္ဘာ့လူသားများ၏ လက်ရှိစားသုံးနေသော စားဖိုဆောင်သီးနှံများတွင် အာလူး သီးနှံသည် အဓိကကျသော အစားအစာတစ်မျိုးဖြစ်သည့်အပြင် အဓိကဝင်ငွေရ သီးနှံလည်းဖြစ်သည်။
- ❖ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အာလူးသီးနှံသည် ဆန်စပါး နှင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းပြီးလျှင် တတိယမြောက်အရေးပါဆုံး သီးနှံနေရာ၌ ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။
- ❖ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ အာလူးစိုက်တောင်သူများ ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများဖြစ် သည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိမှု အားနည်းခြင်းကြောင့် တောင်သူများအတွက် ဒေသရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသည့်မျိုး တွက်ချေကိုက်ပြီးအထွက်နှုန်း ကောင်းသော မျိုးနှင့် အရသာကောင်းမွန်သောမျိုးများ ရွေးချယ်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်

- ❖ အာလူးစိုက်တောင်သူများ၏ ကြံ့တွေ့နေရသောမျိုးအခက်အခဲများအား ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်စေရန်
- ❖ တောင်သူများ မျိုးအာလူးများကို ခေတ်မှီသိုလှောင်နည်း စနစ်များဖြင့် သိရှိလိုက်နာဆောင်ရွက်လာနိုင်စေရန်
- ❖ တောင်သူများအတွက် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန် ရည်ရွယ်၍ အာလူးမျိုးသစ်တင်သွင်းနိုင်ရန်အတွက် ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသောမျိုးများ ရွေးချယ်နိုင်ရန်အတွက် မျိုးယှဉ်ပြိုင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။

သုတေသန လုပ်ဆောင်ရသည့် အကြောင်းအရင်းများ

- ❖ မျိုးအရည်အသွေးကျဆင်းလာခြင်း
- ❖ မျိုးမမှန်ကန်မှုများဖြစ်ခြင်း
- ❖ နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူရခြင်းကြောင့် မျိုးကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားခြင်း
- ❖ ဒေသနှင့် ကိုက်ညီပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းသော မျိုးသစ်များရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း
- ❖ စမ်းသပ်ထွက်ရှိလာသော အထွက်နှုန်းကောင်းသောမျိုးများ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးများကို ပြန်လည်ဖြန့်ဖြူး ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်ခြင်း

Classification of potato

မြန်မာအမည်	-	အာလူး
အင်္ဂလိပ်အမည်	-	Potato
ရုက္ခဗေဒအမည်	-	<i>Solanum tuberosum</i>
မျိုးရင်း	-	Solanaceae
မူရင်းဒေသ	-	တောင်အမေရိက
မြေချဉ်ငံကိန်း	-	pH 5.5-6.5
အပူချိန်	-	(၁၆ - ၂၀)°C

အာလူးစိုက်ဧက

- ❖ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အာလူးစိုက်ဧကပေါင်း - ၉၀၆၄၄ ဧက
- ❖ တစ်ဧကအထွက်နှုန်း - ၃၇၄၄ ပိဿာ
- ❖ မျိုးလိုအပ်ချက် တစ်ဧက - ၆၀၀ - ၇၀၀ ပိဿာ
- ❖ ရှမ်းပြည်နယ်အာလူးစိုက်ဧက - ၅၄၄၅၄ ဧက

အာလူးစိုက်ပျိုးချိန်များ

- ❖ မိုးကြိုအာလူး(ကုန်းအာလူး) - မတ် မှ ဧပြီလ
- ❖ မိုးအာလူး - မေလ
- ❖ စကအာလူး - သြဂုတ် မှ စက်တင်ဘာလ
- ❖ ဆောင်းအာလူး - အောက်တိုဘာ မှ နိုဝင်ဘာလ
- ❖ နွေအာလူး(ရေသွင်းအာလူး) - ဇန်နဝါရီ မှ ဖေဖော်ဝါရီလ

အာလူးမျိုးပွားစိုက်ပျိုးနည်းများ

- ❖ တစ်သျှူးမျိုးပွားစိုက်ပျိုးခြင်း
- ❖ အာလူးမျိုးစေ့ (True Potato Seed) ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်း
- ❖ အာလူးမျိုးဥ (Seed Tuber) ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်း

ရေပေးသွင်းခြင်း

US Potato Variety Trial (Aventine Co.,Ltd)

Design	- (8x4) RCBD
Treatment	- T ₁ Defender, T ₂ Cal White T ₃ Jacqueline Lee, T ₄ Alegria T ₅ Soraya, T ₆ Atlantic T ₇ Lamoka, T ₈ Kufri Jyoti
Spacing	- 25 cm x 75 cm
Sowing Date	- 25.1.2020

အလူးသီးနှံတွင်ကျရောက်ဖျက်ဆီးသော ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါများ

ပိုးမွှားများ

- ပင်ဖြတ်ပိုး(Cut Worm)
- ဥထိုးဖလံ(Tuber Moth)

ရောဂါများ

- နှောင်းပင်နာကျ(Late Blight)
- ညှိုးသေ(Bacterial Wilt)

အလူးတူးဖော်ခြင်း

ကောက်ယူခဲ့သောအချက်အလက်များ

- (၁) မျိုးတစ်ဥပါပင်စည်
- (၂) အပင်အမြင့်
- (၃) တစ်ပင်ပါအလုံး
- (၄) တစ်ပင်ပါအလုံးအလေးချိန်
- (၅) ပန်းပွင့်အရောင်
- (၆) အပင်ပုံစံ
- (၇) အရွက်အရောင်
- (၈) အလုံးအပြင်အရောင်
- (၉) အလုံးအတွင်းအရောင်
- (၁၀) အထွက်နှုန်း
- (၁၁) Specific Gravity

အပင်ပုံစံ၊ အရွက်ပုံစံ၊ အရွက်အရောင်၊ အလူးအတွင်း/အပြင် အရောင်

မျိုးအမည်	အပင်ပုံစံ	အရွက်ပုံစံ	အရွက်အရောင်	အလူးအပြင်အရောင်	အလူးအတွင်းအရောင်
Defender	Bush type	Small	Light Green	White	White
Calwhite	Bush type	Large	Light Green	White	White
Jacqueline Lee	Bush type	Large	Green	Yellow	Yellow
Alegria	Erect type	Large	Dark Green	Yellow	Yellow
Soraya	Bush type	Large	Dark Green	Yellow	Yellow
Atlantic	Bush type	Large	Light Green	Pale Yellow	White
Lamoka	Bush type	Large	Light Green	Pale Yellow	White
Kufri Jyoti	Bush type	Small	Light Green	Pale Yellow	White

အလူးအပင်အမြင့် (cm)၊ တစ်ညပါပင်စည်၊ တစ်ပင်ပါအလုံး၊ တစ်ပင်ပါအလေးချိန် (kg)

မျိုးအမည်	အပင်အမြင့် (cm)	တစ်ညပါ ပင်စည်	တစ်ပင်ပါအလုံး	တစ်ပင်ပါ အလေးချိန် (kg)
Defender	46.8	3	7	0.5
Calwhite	60.1	6	7	1.1
Jacqueline Lee	50.2	4	6	0.6
Alegria	67.0	4	6	0.8
Soraya	50.7	5	8	1.0
Atlantic	56.9	3	6	0.7
Lamoka	65.3	3	6	0.7
Kufri Jyoti	59.2	6	8	0.9

စမ်းသပ်ကွက်တွေ့ရှိချက်များ

မျိုးအမည်	အထွက် (တန်/ဧက) (ဈေးကွက်ဝင်)	အထွက် (တန်/ဧက) (ဈေးကွက်မဝင်)	အထွက်ပေါင်း (တန်/ဧက)	Specific Gravity
T ₁ = Defender	11.0 E	1.0 A	12.0 E	1.078
T ₂ = Calwhite	25.1 A	0.2 C	25.4 A	1.078
T ₃ = Jacqueline Lee	13.9 DE	0.4 C	14.3 DE	1.078
T ₄ = Alegria	17.9 BC	0.8 AB	18.6 BC	1.085
T ₅ = Soraya	23.0 A	0.3 C	23.3 A	1.087
T ₆ = Atlantic	15.8 CD	0.4 C	16.2 CD	1.08
T ₇ = Lamoka	14.7 CDE	0.5 BC	15.2 CDE	1.083
T ₈ = Kufri Jyoti	21.5 AB	0.3 C	21.8 AB	1.074
CV	14.46	46.64	14.17	
LSD	**	**	**	

စမ်းသပ်ကွက်သုံးသပ်ချက်များ

- ❖ စားသုံးအာလူးသီးနှံအဖြစ် Cal White မျိုးသည် ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးနေသော Kufri Jyoti မျိုးထက်လည်းကောင်း
- ❖ အကြော်အာလူးအနေဖြင့် Alegria ၊ Soraya မျိုးတို့သည် ကမ္ဘာ့အကြော်အရည်အသွေး အကောင်းဆုံး ဖြစ်သော Atlantic မျိုးထက်လည်းကောင်း အထွက်နှုန်း သာလွန်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- ❖ Cal White၊ Soraya၊ Alegria တို့သည့် အာလူးမျိုးသစ်အနေဖြင့် အလားအလာရှိသော မျိုးများဖြစ်ပါသည်။
- ❖ စိုက်ပျိုးသည့်ကာလအတွင်း ရောဂါအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် ကျရောက်မှု မရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အာလူးစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်များ

- ❖ တစ်ဧကကုန်ကျစရိတ်လျော့ချရန်
- ❖ စက်ကိရိယာများ သုံးစွဲလာနိုင်စေရန်
- ❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်
- ❖ ခိုင်မာသော ဈေးကွက်ရရှိလာစေရန်
- ❖ အစုအဖွဲ့ ညီညွတ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်
- ❖ အရည်အသွေးကောင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ အသုံးပြုနိုင်ရန်

ကိုးကားချက်

- ❖ Myanmar Agriculture Sector in Brief
- ❖ အာလူးသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းနည်းပညာ- တောင်သူလက်စွဲ(CDN)
- ❖ Internet
- ❖ ဟဲဟိုးဥယျာဉ်ခြံ စမ်းသပ်ကွက်တင်ပြချက်

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

